

Sygn. akt VII P 16/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 kwietnia 2019 r.

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Piotr Pawlak
Protokolant:	St. sekr. sąd. Ewa Zimniak-Strusińska

po rozpoznaniu w dniu 4 kwietnia 2019 r. w Bydgoszczy na rozprawie

sprawy z powództwa A. K.

przeciwko Izbie Administracji Skarbowej w B.

o wydanie dokumentu

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 120 zł (sto dwadzieścia dziewięć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;
3. kosztami sądowymi obciąża Skarb Państwa.

SSR Piotr Pawlak

Sygn. akt VII P 16/19

UZASADNIENIE

Powódka A. K. wniosła pozew przeciwko Izbie Administracji Skarbowej w B. domagając się wydania od pozwanej świadectwa służby w Służbie Celno-Skarbowej. Powódka wskazała, iż w dniu 18 października 2006 r. rozpoczęła służbę w Służbie Celnej w Izbie Celnej w T. w Urzędzie Celnym w B., zaś od dnia 1 marca 2017 r. stała się funkcjonariuszem Służby Celno-Skarbowej w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej oraz ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. przepisy wprowadzające ustawę o KAS (PwKAS). Powódka podkreśliła, iż zgodnie z powyższym funkcjonariusze celni pełniący służbę w izbach celnych, z dniem wejścia jej w życie (tj. 1 marca 2017 r.) stają się funkcjonariuszami Służby Celno-Skarbowej pełniącymi służbę w jednostkach Krajowej Administracji Skarbowej i zachowują ciągłość służby, natomiast najpóźniej do dnia 28 lutego 2017 r. funkcjonariusze celni pełniący służbę w Izbach Celnym mieli otrzymać pisemną informację o miejscu wykonywania obowiązków służbowych. Powódka przyznała, iż otrzymała wspomnianą informację, która wskazywała na wykonywanie obowiązków służbowych w Trzecim Urzędzie Skarbowym w B. na stanowisku starszego specjalisty Służby Celnej. Wobec czego z dniem 1 marca 2017 roku powódka stała się funkcjonariuszem Służby Celno-Skarbowej. Powódka podkreśliła, iż ustawa PwKAS przewidywała poważne przekształcenia kadrowe wewnątrz formacji Służby

Celno-Skarbowej, wobec czego dyrektorzy jednostek KAS byli uprawnieni do składania odpowiednio pracownikom oraz funkcjonariuszom, w terminie do 31 maja 2017 r. pisemnych propozycji określających nowe warunki zatrudnienia albo pełnienia służby, przy uwzględnieniu posiadanych kwalifikacji i przebiegu dotychczasowej pracy lub służby, a także dotychczasowego miejsca zamieszkania. Powódka nadmieniła, iż istniała również możliwość niewręczenia żadnej propozycji skutkująca wygaśnięciem stosunku służbowego z dniem 31 sierpnia 2017 roku. Powódka otrzymała propozycję pracy w dniu 19 maja 2017 r., którą przyjęła w dniu 2 czerwca 2017 r. W efekcie tej decyzji stosunek służbowy powódki uległ przekształceniu i zamienił się stosunek pracy na czas nieokreślony od dnia 01 czerwca 2017 r. W efekcie przyjęcia propozycji pracy zakończył się okres służby na podstawie mianowania, a zaczął okres pracy w ramach stosunku pracy w ramach korpusu służby cywilnej. Zdaniem powódki nastąpiła zatem wyraźna i ewidentna zmiana podstawy jej zatrudnienia - okres służby został zakończony (przekształcony) w inny rodzaj zatrudnienia. Przestała być funkcjonariuszem. Powódka oświadczyła, że stoi na stanowisku, że w tej sytuacji zdecydowanie powinna otrzymać świadectwo służby. Wobec powyższego powódka wskazała, iż występowała z wnioskiem o wydanie jej świadectwa służby, ale pozwany odmówił.

Nadto powódka wskazała, że zarówno poprzednio obowiązujące przepisy ustawy z dnia 28 sierpnia 2009 roku o Służbie Celnej (art. 111), jak i przepisy obecnej obowiązującej ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej (art. 188 ust. 1) zakładają wydanie świadectwa służby dla funkcjonariusza, który przestał pełnić służbę. W ocenie powódki niezależnie od formy zakończenia stosunku służbowego z danym funkcjonariuszem (zwolnienie, wygaszenie, wydalenie na mocy orzeczenia dyscyplinarnego), wydaje się mu świadectwo służby. Taką interpretację należałoby również przyjmować w stosunku do osób, które otrzymały propozycję pracy (na zasadzie per analogiam) albowiem z gruntu rzeczy nie do przyjęcia byłaby sytuacja braku możliwości wydania tego świadectwa służby w ogóle wobec konstrukcji powyższego przepisu i swoistej luki prawnej, jaką zawierał. Istnienie takiej luki potwierdzał pozwany, jak i inne organy KAS. Według najlepszej wiedzy powódki podobne sprawy (o wydanie świadectwa służby) już się odbyły z sukcesem dla funkcjonariuszy, czego przykładem jest prawomocny wyrok zapadły w Sądzie Rejonowym w Białymstoku z dnia 23 sierpnia 2018 roku (sygnatura VI P 195/18). Podobnie orzeczenie Sądu Okręgowego w Poznaniu - wyrok z dnia 08.06.2018r. sygn. akt VIII Pa 48/18.

W odpowiedzi na pozew Izba Administracji Skarbowej w B. wniosła o jego oddalenie w całości oraz zasądzenie na rzecz pozwanej kosztów postępowania według norm przepisanych. Pozwana podniosła, że w zasadniczo niespornym stanie faktycznym sprawy, żądanie powódki jest bezzasadne i nie znajduje oparcia w obowiązujących przepisach prawa. Uzasadniając to stanowisko pozwana oświadczyła, że nie sposób abstrahować od mających zastosowanie w tej sprawie regulacji ustawowych, w tym przepisów ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej. Pozwana przyznała, iż zgodnie z powyższą ustawą powódka stała się z dniem 1 marca 2017 r. funkcjonariuszem Służby Celno-Skarbowej. Niemniej jednak dotyczyło to jedynie przyporządkowania funkcjonariuszy i pracowników do odpowiednich jednostek Krajowej Administracji Skarbowej na czas od dnia wejścia w życie ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej do dnia złożenia i przyjęcia propozycji nowych warunków pracy lub służby lub w razie braku propozycji służby albo zatrudnienia - wygaśnięcia stosunku służbowego z dniem 31 sierpnia 2017 r. Zdaniem pozwanej art. 165 ust. 3 ustawy wprowadzającej KAS, nie stanowił podstawy do nadania danej osobie trwałego statusu funkcjonariusza służby celno-skarbowej, bowiem ustawodawca nie przyjął modelu pełnej trwałości dotychczasowych stosunków zatrudnienia lub pełnienia służby wprowadzając takie rozwiązania, zgodnie z którymi wszyscy dotychczasowi funkcjonariusze służby celnej stali się ex lege bezterminowo funkcjonariuszami służby celno-skarbowej bez dodatkowych warunków. Pozwana wskazała, iż w PwKAS wprowadzono natomiast tryby dokonywania przekształceń dotychczasowych stosunków (warunków) pełnienia służby przez funkcjonariuszy celno-skarbowych oraz inne osoby zatrudnione w administracji celno-skarbowej, przewidziano także możliwość wygaśnięcia stosunku służby lub pracy. Zgodnie z art. 165 ust. 7 ustawy wprowadzającej KAS, dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej, dyrektor izby administracji skarbowej oraz dyrektor Krajowej Szkoły Skarbowości składają odpowiednio pracownikom oraz funkcjonariuszom, w terminie do dnia 31 maja 2017 r., pisemną propozycję określającą nowe warunki zatrudnienia albo pełnienia służby, która uwzględnia posiadane kwalifikacje i przebieg dotychczasowej pracy lub służby, a także dotychczasowe miejsce zamieszkania.

Stosownie do art. 171 ust. 1 ustawy wprowadzającej KAS, w przypadku przyjęcia propozycji zatrudnienia albo pełnienia służby z dniem określonym w propozycji dotychczasowej:

1. stosunek pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony albo określony;
2. stosunek służby w służbie przygotowawczej albo stałej

przekształcał się odpowiednio w stosunek pracy albo służby w Służbie Celno-Skarbowej, odpowiednio na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony albo określony, mianowania do służby przygotowawczej albo służby stałej.

Pozwana wskazała, że istotne znaczenie mają też przepisy art. 170 ust. 1 - 3 ustawy wprowadzającej KAS w brzmieniu:

1. Stosunki pracy osób zatrudnionych w jednostkach KAS, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 2, 3 i 6 ustawy, o której mowa w art. 1, oraz stosunki służbowe osób pełniących służbę w jednostkach KAS, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1, 2, 3 i 6 ustawy, o której mowa w art. 1, wygasają:

- z dniem 31 sierpnia 2017 r., jeżeli osoby te w terminie do dnia 31 maja 2017 r., nie otrzymają pisemnej propozycji określającej nowe warunki zatrudnienia albo pełnienia służby;

- po upływie 3 miesięcy, licząc od miesiąca następującego po miesiącu, w którym pracownik albo funkcjonariusz złożył oświadczenie o odmowie przyjęcia propozycji zatrudnienia albo pełnienia służby, jednak nie później niż dnia 31 sierpnia 2017 r.

2. Pracownik albo funkcjonariusz, któremu przedstawiono propozycję zatrudnienia albo pełnienia służby, składa w terminie 14 dni od dnia jej otrzymania oświadczenie o przyjęciu albo odmowie przyjęcia propozycji. Niezłożenie oświadczenia w tym terminie jest równoznaczne z odmową przyjęcia propozycji zatrudnienia albo pełnienia służby.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, wygaśnięcie stosunku służbowego funkcjonariusza traktuje się jak zwolnienie ze służby”.

Dalej pozwana wywiodła, że jak wynika z powyższych unormowań w terminie do dnia 31 maja 2017 r. funkcjonariusz mógł otrzymać propozycję pracy bądź propozycję służby jak również mógł nie otrzymać żadnej propozycji.

W pierwszym przypadku, po przyjęciu propozycji pracy, z dniem określonym w propozycji stosunek dotychczasowy służby przekształcał się w stosunek pracy, w drugim - w stosunek służby w Służbie Celno - Skarbowej. W trzecim zaś wypadku (a także w przypadku odmowy przyjęcia propozycji pracy) stosunek służbowy lub stosunek pracy wygasł z mocy prawa z dniem 31 sierpnia 2017 r. Pozwana podkreśliła, iż propozycja zatrudnienia, jak i propozycja pełnienia służby, jest realizacją zastrzeżenia zawartego w art. 170 ustawy, do którego odsyła art. 165 ust. 3 ustawy, z czego wynika, że zarówno pracownicy dawnych izb celnych oraz UKS-ów oraz funkcjonariusze izb celnych albo komórek obsługujących ministra finansów, stali się odpowiednio pracownikami jednostek organizacyjnych KAS albo funkcjonariuszami Służby Celno-Skarbowej jedynie czasowo. Z zastrzeżenia zatem wynika czasowość kontynuacji dotychczasowych stosunków zatrudnienia bądź służby a nawet przewidziana przez ustawodawcę możliwość nieotrzymania w ogóle propozycji zatrudnienia albo pełnienia służby. Pozwana przyznała, iż w przedmiotowej sprawie powódka otrzymała, a następnie przyjęła (2 czerwca 2017 r.), propozycję zatrudnienia w ramach korpusu służby cywilnej w Izbie Administracji Skarbowej w B.. W takiej sytuacji z dniem 1 czerwca 2017 r. na mocy art. 171 ust. 1 pkt 2 ustawy wprowadzającej KAS jej stosunek służbowy przekształcił się w stosunek pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, zatem stosunek służby pozwanej nie wygasł ani nie uległ rozwiązaniu, lecz przekształcił się w stosunek pracy na podstawie umowy o pracę. W związku z czym pozwana wskazała, iż świadectwo służby jest wydawane tylko funkcjonariuszom zwolnionym ze służby lub funkcjonariuszom, których stosunek służbowy wygasł na podstawie art. 182 pkt 2 ww. ustawy albo wydalonych ze Służby Celno-Skarbowej na podstawie prawomocnego orzeczenia kary dyscyplinarnej. Pozwana dodała, że w stanie prawnym obowiązującym w dniu przekształcenia stosunku służbowego powódki w stosunek pracy obowiązywało rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 października 2009 r. w sprawie świadectwa służby funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej. Dla

porządku zaznaczyć więc należy, iż od 1 marca 2018 r. obowiązuje w tej materii rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 lutego 2018 r. w sprawie świadectwa służby funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej. Ma to znaczenie w przypadku ewentualnego uznania roszczenia za zasadne. Literalne brzmienie art. 188 ustawy o KAS, w ocenie pozwanej, nie pozostawia wątpliwości, że funkcjonariusz otrzymuje świadectwo służby w przypadku zwolnienia ze służby, wydalenia ze służby albo wygaśnięcia stosunku służbowego. Pozwana wskazała, iż mimo powyższego w niniejszej sprawie nie mamy do czynienia z żadną z ww. sytuacji, albowiem dotychczasowy stosunek służbowy powódki przekształcił się bowiem w stosunek pracy na podstawie umowy na czas nieokreślony. Tymczasem ustawodawca ani w ustawie o KAS, ani w przepisach ją wprowadzających, nie unormował wprost obowiązku wydania świadectwa służby w przypadku przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy. Pozwana podkreśliła, że stoi na stanowisku, że skoro przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy nie traktuje się jak zwolnienia ze służby, to w związku z tym, iż nie dochodzi do zwolnienia ze służby, brak jest podstaw prawnych do wydania świadectwa służby. Takie informacje pozwana przekazywała powódce w odpowiedzi na kierowane przez nią pismo. Nadto z treści § 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 października 2009 r. w sprawie świadectwa służby funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej w konsekwencji brzmienia przepisów ustawy prawodawca przewidział konieczność wydania świadectwa służby wyłącznie funkcjonariuszom zwolnionym ze służby (ust. 1 i 2), których stosunek służbowy wygasł na podstawie art. 182 pkt 2 ustawy o KAS (ust. 3) oraz wydalonym ze służby na podstawie orzeczenia dyscyplinarnego (ust. 4). Pozwana podkreśliła, że, PwKAS nigdzie nie statuowały obowiązku wydania świadectwa służby ucywilnionemu funkcjonariuszowi. Niezasadna jest przy tym argumentacja podniesiona przez powódkę w jej piśmie, w którym odwołuje się do obowiązującej od 1 stycznia 2018 r. treści art. 174 ust. 10 ustawy o KAS. Pozwana Izba wskazała, iż przepis ten został dodany na podstawie art. 20 pkt 3 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw, zaś jego ratio legis polega na zabezpieczeniu uprawnień emerytalnych funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej, którzy zdecydowali się na przekształcenie stosunku służbowego w stosunek pracy, czyli na tzw. ucywilnienie. Powódka stoi przy tym na stanowisku, iż obowiązek wydania świadectwa służby funkcjonariuszowi, którego stosunek służbowy uległ przekształceniu w stosunek pracy, dotyczy także jej sytuacji faktycznej. Pozwana podniosła, że zmiana do ustawy o KAS została jednak wprowadzona później. Postanowienia ustawy o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...) mają zastosowanie wyłącznie od dnia 1 stycznia 2018 r. Ustawodawca nie wprowadził żadnych przepisów dostosowujących, zgodnie z którymi wprowadzone regulacje miałyby zastosowanie również do stanu faktycznego sprzed ogłoszenia aktu. Intencją prawodawcy nie było zatem uregulowanie kwestii wydawania świadectwa służby funkcjonariuszom, których stosunek służbowy przekształcił się w stosunek pracy na podstawie ustawy Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej. Uzupełniająco pozwany wskazał, iż lustrzanym odbiciem możliwości przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy jest przeniesienie do pełnienia służby w Służbie Celno-Skarbowej, o jakim mowa w art. 150 ustawy o KAS. W związku z wejściem w życie ustawy o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...) artykuł ten uległ zmianie w zakresie treści ust. 8, dodano ponadto ust. 8a (art. 20 pkt 1 ustawy zmieniającej z dnia 11 maja 2017 r.). Ustawa o KAS w art. 150 ust. 8 przewiduje rozwiązania gwarantujące zachowanie uprawnień związanych ze stażem pracy. Członkowi korpusu służby cywilnej, który stał się funkcjonariuszem, okres stażu pracy w służbie cywilnej lub jednostkach organizacyjnych KAS wlicza się do okresu służby w Służbie Celno-Skarbowej. Staż w służbie ma istotny wpływ na uprawnienia funkcjonariusza. Przeniesienie do Służby Celno-Skarbowej nie ma charakteru definitywnego. Istnieje bowiem prawna możliwość powrotu do zatrudnienia na warunkach ustawy o służbie cywilnej. Funkcjonariusz może otrzymać propozycję przeniesienia do pracy w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych albo w jednostce organizacyjnej KAS (art. 174 ust. 1). Niezależnie od powyższego pozwana podkreśliła istotne różnice przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy na podstawie art. 174 ustawy o KAS w odniesieniu do propozycji, o jakiej mowa w art. 165 ust. 7 ustawy wprowadzającej KAS oraz skutków jej nieprzyjęcia:

- propozycja nie musi uwzględniać posiadanych kwalifikacji i przebiegu dotychczasowej służby, a także dotychczasowego miejsca zamieszkania,

- termin na złożenie oświadczenia o przyjęciu bądź odrzuceniu propozycji zatrudnienia wynosi 7, a nie 14 dni od dnia jej otrzymania,
- inicjatywa w zakresie przeniesienia przysługuje także samemu funkcjonariuszowi,
- stosunek służbowy funkcjonariusza, który odmówił przyjęcia propozycji zamiast wygasać z upływem określonego czasu, nie ulega zmianie.

W ocenie pozwanej okoliczności te wskazują, iż przywoływana regulacja nie powinna być stosowana przez analogię do żądania zawartego w pozwie, bowiem ustawodawca świadomie zdecydował się zróżnicować sytuację związaną z przedstawianiem stosownych propozycji pracy/ pełnienia służby w związku z reformą KAS od sytuacji, gdy potrzeby już funkcjonujących organów KAS wymagają przeniesienia do pracy lub przeniesienia do pełnienia służby w Służbie Celno- Skarbowej. Antycypując ewentualne twierdzenia strony przeciwnej, pozwana wskazała, iż wprowadzenie ust. 10 i nast. do art. 174 ustawy o KAS nie wypełniło żadnej luki prawnej. Ustawodawca w pełni świadomie nie zdecydował się w ustawie wprowadzającej KAS na zastosowanie normy zezwalającej na potraktowanie jako zwolnienia ze służby, przekształcenia stosunku służby w stosunek pracy, w tym zwłaszcza w zakresie obowiązku wydania świadectwa służby.

Sąd ustalił co następuje:

Powódka A. K. pełniła służbę w Służbie Celnej od dnia 18 października 2006 r. W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej oraz ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej, powódka od dnia 1 marca 2017 r. stała się funkcjonariuszem Służby Celno-Skarbowej. Powódka otrzymała informację o wykonywaniu obowiązków służbowych w (...) Urzędzie Skarbowym w B. na stanowisku starszego specjalisty Służby Celnej w stopniu młodszego rachmistrza celnego i stała się z dniem 1 marca 2017 roku funkcjonariuszem Służby Celno-Skarbowej. W dniu 19 maja 2017 r. powódka otrzymała propozycję pracy, którą przyjęła w dniu 2 czerwca 2017 r. W efekcie tej decyzji stosunek służbowy powódki uległ przekształceniu i zamienił się w stosunek pracy na czas nieokreślony od dnia 01 czerwca 2017 r. na stanowisku Starszego Kontrolera Skarbowego.

Okoliczności bezsporne, nadto dowód: akt mianowania z dnia 18 października 2006 r. – k. 10 cz. B akt osobowych, pismo dyrektora Izby Celnej w T. z dnia 24 lutego 2017 r. – k. 149 cz. B akt osobowych, oświadczenie powódki z dnia 2 czerwca 2017 r. – k. 153 cz. B akt osobowych, pismo dyrektora Izby Administracji skarbowej w B. z dnia 5 maja 2017 r. – k. 153 cz. B akt osobowych, przesłuchanie powódki – e-protokół, czas: 00:05:23 – k. 31

Pismem z dnia 5 października 2018 r. powódka wezwała Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w B. do wydania jej świadectwa służby, natomiast pismem z dnia 10 października 2018 r. powódka wezwała do zapłaty odprawy jako funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby w związku ze zniesieniem, lub reorganizacją jednostki organizacyjnej. Pozwana odmówiła wydania świadectwa służby oraz wypłaty odprawy uzasadniając, że przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy nie traktuje się jak zwolnienia ze służby.

Dowód: pismo powódki z dnia 5 października 2018 r. – k. 4, pismo powódki z dnia 10 października 2018 r. – k. 6, odpowiedź pozwanej z dnia 7 listopada 2018 r. – k. 8-9

Sąd zważył co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzony dokumentów, których autentyczności oraz wiarygodności strony nie kwestionowały. W ocenie Sądu przedłożone przez powódkę na rozprawie w dniu 04 kwietnia 2019 roku zaświadczenie o przebiegu służby z dnia 20 marca 2019 roku (k.25) nie dotyczące powódki, ale innego funkcjonariusza (zgoda wyrażona w oświadczeniu z dnia 04 kwietnia 2019 roku – k. 26), nie stanowi dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy istotnej okoliczności, gdyż nie dotyczy przedmiotu niniejszego postępowania. Wskazane zaświadczenie odnosi się, zgodnie z powołanym art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 18 lutego 1994 roku o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby

Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. 2019.288 j.t.), do nabycia uprawnień emerytalnych, a nie do uzyskania świadectwo służby na podstawie art. 188 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej o czym w dalszej części. Ponadto Sąd oparł się na dowodzie z przesłuchania stron, ograniczonego na zasadzie art. 302 k.p.c. do przesłuchania powódki, które uznał za wiarygodne, ponieważ znajduje potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Sąd ocenił w oparciu o zasady logicznego rozumowania oraz doświadczenia życiowego.

Zdaniem Sądu roszczenie powódki nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że na mocy ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. 2016r. Poz. 1947 ze zm. dalej jako „ustawa o KAS”) oraz ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. 2016r. Poz.1948 ze zm., dalej jako „ustawa wprowadzająca KAS”) doszło do połączenia organów: celnych, skarbowych oraz kontroli skarbowej w jedną strukturę organizacyjną - Krajową Administrację Skarbową (KAS). Połączenie przebiegało dwuetapowo. Pierwszy etap rozpoczął się 2 grudnia 2016 r. Na mocy art. 160 ust. 2 tej ustawy dotychczasowa Izba Skarbowa w B. przekształciła się i kontynuowała działalność jako Izba Administracji Skarbowej w B., przejmując w ramach sukcesji generalnej dotychczasowe należności i zobowiązania poprzedniczki. W zakresie praw pracowniczych, zgodnie z art. 165 ustawy przepisy wprowadzające KAS pracownicy zatrudnieni w izbach skarbowych stali się (z zastrzeżeniem art. 170) pracownikami zatrudnionymi w izbach administracji skarbowej i zachowali ciągłość pracy. Pracownicy ci otrzymywali nie później niż do dnia 28 lutego 2017 r., pisemną informację o miejscu wykonywania obowiązków służbowych, jeżeli uległo ono zmianie. Brak informacji w tym terminie był równoznaczny z powierzeniem wykonywania obowiązków służbowych w dotychczasowym miejscu.

Na dalszym etapie doszło do likwidacji odrębności organów celnych oraz organów kontroli skarbowej, które nastąpiło w dniu 1 marca 2017 r. wraz z wejściem w życie ustawy o KAS. Na mocy art. 160 ust. 4 ustawy przepisy wprowadzające KAS izba administracji skarbowej połączyła się z, mającymi siedzibę w tym samym województwie, izbą celną i urzędem kontroli skarbowej. W przepisach przejściowych uregulowano sytuację pracowników i funkcjonariuszy, którzy mają pozostać w strukturach Krajowej Administracji Skarbowej. Art. 170 ust. 1 ustawy przepisy wprowadzające KAS zawiera normę przejściową, która przewidywała, iż stosunki pracy osób zatrudnionych w jednostkach KAS oraz stosunki służbowe osób pełniących służbę w jednostkach KAS, wygasają:

- 1) z dniem 31 sierpnia 2017 r., jeżeli osoby te w terminie do dnia 31 maja 2017 r., nie otrzymają pisemnej propozycji określającej nowe warunki zatrudnienia albo pełnienia służby;
- 2) po upływie 3 miesięcy, licząc od miesiąca następującego po miesiącu, w którym pracownik albo funkcjonariusz złożył oświadczenie o odmowie przyjęcia propozycji zatrudnienia albo pełnienia służby, jednak nie później niż dnia 31 sierpnia 2017 r.

Zgodnie z art. 165 ust. 7 ustawy z 16 listopada 2016r. przepisy wprowadzające KAS, dyrektor izby administracji skarbowej składał odpowiednio pracownikom oraz funkcjonariuszom, w terminie do dnia 31 maja 2017 r., pisemną propozycję określającą nowe warunki zatrudnienia albo pełnienia służby, która uwzględnia posiadane kwalifikacje i przebieg dotychczasowej pracy lub służby, a także dotychczasowe miejsce zamieszkania.

Powódka była funkcjonariuszem celnym, pełniąc służbę do dnia 28 lutego 2017 r. w Izbie Celnej w T. w stopniu młodszego rachmistrza celnego. Dyrektor Izby Celnej w T. pismem z dnia 24 lutego 2017 r. poinformował powódkę o wykonywaniu obowiązków służbowych w Izbie Administracji Skarbowej w B. od 1 marca 2017 r. Od 1 marca 2017 roku powódka stała się funkcjonariuszem Służby Celno-Skarbowej w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 16 listopada 2016 roku o Krajowej Administracji Skarbowej oraz ustawy z dnia 16 listopada 2016 roku przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej. Oświadczeniem z dnia 2 czerwca 2017 r. powódka

przyjęła zaproponowane warunki zatrudnienia w ramach korpusu służby cywilnej w Izbie Administracji Skarbowej w B.. W takiej sytuacji z dniem 1 czerwca 2017 r. na mocy art. 171 ust. 1 pkt 2 ustawy wprowadzającej KAS jej stosunek służbowy przekształcił się w stosunek pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. Nie doszło jednak do zwolnienia powódki ze służby, wygaśnięcia stosunku służbowego, ani wydalenia jej ze służby. Niewątpliwie w efekcie przyjęcia propozycji pracy zakończył się okres służby powódki (którego źródłem był akt mianowania), a zaczął okres pracy na podstawie stosunku pracy w ramach korpusu służby cywilnej. Nastąpiła zatem wyraźna i ewidentna zmiana podstawy zatrudnienia powódki – jednak nie sposób zgodzić się ze stanowiskiem powódki, że jej okres służby został zakończony w sposób skutkujący definitywnym wygaśnięciem w rozumieniu art. 188 ust 1 ustawy o KAS, ale uległa przekształceniu w stosunek zatrudnienia na podstawie umowy o pracę. Do wygaśnięcia stosunku służby doszłoby między innymi w sytuacji nie otrzymania propozycji o jakiej mowa w art. 165 ust 7 ustawy z dnia 16 listopada 2016r. przepisy wprowadzające KAS.

Ponadto Sąd zważył, że zgodnie z art. 165 ust. 3 tej ustawy powódka, będąca do tej pory funkcjonariuszem celnym, stała się z dniem 1 marca 2017 r. funkcjonariuszem Służby Celno-Skarbowej. Art. 165 ust. 3 ustawy wprowadzającej KAS, nie stanowił podstawy do nadania danej osobie trwałego statusu funkcjonariusza służby celno-skarbowej. W przepisach ustawy wprowadzającej KAS uregulowano natomiast tryby dokonywania przekształceń dotychczasowych stosunków (warunków) pełnienia służby przez funkcjonariuszy celno-skarbowych oraz inne osoby zatrudnione w administracji celno-skarbowej, przewidziano także możliwość wygaśnięcia stosunku służby lub pracy.

Zgodnie z art. 165 ust. 7 tej ustawy propozycję służby stanowiącą decyzję dyrektor izby administracji skarbowej mógł przedstawić do dnia 31 maja 2017 r. Ten sam termin ustawodawca przewidział też dla ewentualnego przedstawienia propozycji zatrudnienia. Stosownie do art. 171 ust. 1 ustawy wprowadzającej KAS, w przypadku przyjęcia propozycji zatrudnienia albo pełnienia służby z dniem określonym w propozycji dotychczasowej, stosunek pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony albo określony oraz stosunek służby w służbie przygotowawczej albo stałej przekształcał się w stosunek pracy albo służby w Służbie Celno-Skarbowej, odpowiednio na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony albo określony, mianowania do służby przygotowawczej albo służby stałej.

Natomiast z art. 170 ust. 1 - 3 ustawy wprowadzającej KAS wynika, że funkcjonariusz mógł otrzymać: propozycję pracy lub propozycję służby (która byłaby decyzją w myśl art. 169 ust. 4 ustawy Przepisy wprowadzające) lub też mógł nie otrzymać żadnej propozycji. W pierwszym przypadku, po przyjęciu propozycji pracy, z dniem określonym w propozycji stosunek dotychczasowy służby przekształcał się w stosunek pracy, w drugim - w stosunek służby w Służbie Celno - Skarbowej. W trzecim zaś wypadku (a także w przypadku odmowy przyjęcia propozycji pracy) stosunek służbowy lub stosunek pracy wygasał z mocy prawa z dniem 31 sierpnia 2017 r. (art. 170 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy wprowadzającej KAS). Propozycja zatrudnienia, jak i propozycja pełnienia służby jest realizacją zastrzeżenia zawartego w art. 170 ustawy, do którego odsyła art. 165 ust. 3 ustawy. Z art. 165 ust. 3 odczytywanego w powiązaniu z owym zastrzeżeniem, wynika, że zarówno pracownicy dawnych izb celnych oraz UKS-ów oraz funkcjonariusze izb celnych albo komórek obsługujących ministra finansów, stali się odpowiednio pracownikami jednostek organizacyjnych KAS albo funkcjonariuszami Służby Celno-Skarbowej jedynie czasowo. W przedmiotowej sprawie powódka otrzymała (19 maja 2017 roku), a następnie przyjęła (02 czerwca 2017 r.), propozycję zatrudnienia w ramach korpusu służby cywilnej w Izbie Administracji Skarbowej w B.. W takiej sytuacji z dniem 1 czerwca 2017 r. na mocy art. 171 ust. 1 pkt 2 ustawy wprowadzającej KAS jej stosunek służbowy przekształcił się w stosunek pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony.

W dalszej kolejności wskazać trzeba, że świadectwo służby na podstawie art. 188 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej jest wydawane tylko funkcjonariuszom zwolnionym ze służby lub funkcjonariuszom, których stosunek służbowy wygasał na podstawie art. 182 pkt 2 ww. ustawy albo wydalonych ze Służby Celno-Skarbowej na podstawie prawomocnego orzeczenia kary dyscyplinarnej. W niniejszej sprawie w stanie prawnym obowiązującym w dniu przekształcenia stosunku służbowego powódki w stosunek pracy obowiązywało rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 października 2009 r. w sprawie świadectwa służby funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej (Dz. U. z 2009 r., nr 182, poz. 1420 ze zm.). Akt ten został wydany na podstawie uchylonej z dniem 1 marca 2017 r. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej i na podstawie art. 256 pkt 3 ustawy

wprowadzającej KAS zachował moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie ustawy o KAS.

Zgodnie z powołanym art. 188 ustawy o KAS funkcjonariusz otrzymuje świadectwo służby w przypadku zwolnienia ze służby, wydalenia ze służby albo wygaśnięcia stosunku służbowego. Bezsposornie w przedmiotowej sprawie nie mamy do czynienia z żadną z wymienionych sytuacji. Ustawodawca ani w ustawie o KAS, ani w przepisach ją wprowadzających, nie unormował wprost obowiązku wydania świadectwa służby w przypadku przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy. W związku z tym, w opinii Sądu, w związku z niespełnieniem ustawowych przesłanek o jakich mowa w powołanym art. 188 ustawy o KAS, brak jest podstaw prawnych do wydania jej świadectwa służby.

Jak wynika z treści § 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 października 2009 r. w sprawie świadectwa służby funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej, prawodawca przewidział konieczność wydania świadectwa służby wyłącznie funkcjonariuszom zwolnionym ze służby (ust. 1 i 2), których stosunek służbowy wygasł na podstawie art. 182 pkt 2 ustawy o KAS (ust. 3) oraz wydalonym ze służby na podstawie orzeczenia dyscyplinarnego (ust. 4).

Uwadze Sądu nie umknął fakt, że w myśl obowiązującego od 1 stycznia 2018 r. art. 174 ust. 10 ustawy o KAS, przekształcenie stosunku służbowego w stosunek pracy traktuje się jak zwolnienie ze służby w rozumieniu ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin. Funkcjonariusz, którego stosunek służbowy uległ przekształceniu w stosunek pracy, otrzymuje niezwłocznie świadectwo służby”. Przepis ten został dodany na podstawie art. 20 pkt 3 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2017 r., poz. 1321). W ocenie Sądu strona pozwana zasadnie wywodziła, że ratio legis tego przepisu polega na zabezpieczeniu uprawnień emerytalnych funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej, którzy zdecydowali się na przekształcenie stosunku służbowego w stosunek pracy. Ich prawo do emerytury ulega zawieszeniu do dnia rozwiązania stosunku pracy w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych albo w jednostkach organizacyjnych KAS (ust. 11). Jednakże podkreślić należy, że postanowienia ustawy o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...) mają zastosowanie wyłącznie od dnia 1 stycznia 2018 r. Ustawodawca nie wprowadził żadnych przepisów przejściowych na podstawie, których wprowadzone regulacje miałyby zastosowanie również do stanu faktycznego sprzed ogłoszenia aktu. Intencją prawodawcy nie było zatem uregulowanie kwestii wydawania świadectwa służby funkcjonariuszom, których stosunek służbowy przekształcił się w stosunek pracy na podstawie ustawy Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej.

Zważyć należy, iż aby wymagać od pracodawcy określonego zachowania, powinność takiego zachowania musi być uregulowana wprost w przepisie. Obowiązku nie można wywodzić per analogiam. W związku z powyższym Sąd oddalił powództwo, o czym orzekł w punkcie 1 wyroku.

O kosztach procesu orzeczono w punkcie 2 wyroku na podstawie art. 98 k.p.c., w którym została wyrażona zasada odpowiedzialności za wynik procesu. Zgodnie z treścią tego przepisu strona przegrywająca zobowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Pozwana wygrała przedmiotową sprawę w całości, a na koszty procesu, które poniosła składa się wynagrodzenie ustanowione w sprawie pełnomocnika. Wysokość przyznanych pozwanej kosztów zastępstwa procesowego Sąd ustalił na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych zmienionego rozporządzeniem z dnia 3 października 2016 r. zasądając na rzecz pozwanego kwotę 120,00 zł.

O kosztach sądowych orzeczono natomiast w punkcie 3 wyroku, w myśl art. 108 kpc, mając na uwadze fakt, że powódka jest z mocy prawa zwolniona od ponoszenia kosztów sądowych (art. 96 ust. 1 pkt 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych; Dz. U. z 2010 r. Nr 90 poz. 594 tekst jedn. z zm.), a powództwo zostało w całości oddalone. Zatem w przedmiotowej sprawie brak jest podstaw do obciążania którejkolwiek ze stron kosztami sądowymi, które w tej sytuacji ponieść musiał Skarb Państwa (na podstawie stosowanego a contrario art. 113 ust. 1 -3 oraz art. 97 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych).

SSR Piotr Pawlak